

**Zasady
postępowania w sprawie nadania stopnia doktora
w Instytucie Podstaw Inżynierii Środowiska
Polskiej Akademii Nauk w Zabrzu**

§ 1 Uwagi wstępne

Niniejsze Zasady, uchwalone przez Radę Naukową, mają na celu usprawnienie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Instytucie Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk w Zabrzu, zwanym dalej Instytutem. Zasady oparte są na obowiązujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. 2018 r., poz. 1668), zwana dalej Ustawą.
2. Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023 poz. 212)
3. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. „Przepisy wprowadzające ustawę prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. 2018 r., poz. 1669).

Zasady należy traktować jako wyraz kodyfikacji zwyczajów akademickich, które Rada Naukowa i kierownictwo Instytutu pragną stosować. Zgodnie z Ustawą niniejsze Zasady obowiązują od dnia 1 października 2019 r.

Instytut posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie *inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka*, należącej do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych.

§2 Czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora

1. Czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora przeprowadza i stopień naukowy doktora nadaje Rada Naukowa Instytutu w ramach form kształcenia doktorantów w szkole doktorskiej współprowadzonej przez Instytut lub kandydatom wykonującym doktorat w trybie eksternistycznym.
2. Stopień naukowy doktora nadaje, w drodze decyzji administracyjnej, Rada Naukowa Instytutu.
3. Przebieg czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania w sprawie nadania stopnia doktora nadzoruje Dyrektor Instytutu.
4. Dokumentacja każdego postępowania w sprawie nadania stopnia doktora przechowywana jest w indywidualnej teczce w Dziale Planowania, Koordynacji Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą.
5. Stopień doktora jest nadawany w drodze postępowania wszczętego na wniosek osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora.
6. Stopień doktora nadaje się osobie, która posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub inny równoważny.
7. Czynności związane z nadaniem stopnia doktora:
 - a. wyznaczenie promotora lub promotorów, albo promotora i promotora pomocniczego,
 - b. wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora,
 - c. publiczna obrona rozprawy doktorskiej,
 - d. nadanie stopnia naukowego doktora uchwałą Rady Naukowej.
8. Osoba, która ubiega się o nadanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym, wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania zgodnie z Art. 182 Ustawy. Wysokość opłaty nie może przekraczać

kosztów postępowania, uwzględniających w szczególności koszty wynagrodzeń promotora lub promotorów, recenzentów, koszty podróży służbowych recenzentów, promotora, promotora pomocniczego, niezbędnych dla realizacji ich obowiązków w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora oraz koszty administracyjne, których wysokość określa Dyrektor Instytutu w stosownym Zarządzeniu. Opłaty nie pobiera się od osoby zatrudnionej w Instytucie.

9. W uzasadnionych przypadkach Dyrektor IPIŚ PAN może zwolnić z opłaty w całości lub w części.
10. Promotorowi lub promotorom, promotorowi pomocniczemu i recenzentom w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora przysługuje jednorazowe wynagrodzenie w wysokości określonej w Art. 184 Ustawy. Wynagrodzenie wypłaca się po zakończeniu postępowania w sprawie nadania stopnia.

§ 3 Wyznaczenie promotora lub promotorów

1. Osoba ubiegająca się o nadanie stopnia naukowego doktora, która nie odbyła kształcenia w szkole doktorskiej, zwana dalej kandydatem, przed wszczęciem postępowania, wraz z wnioskiem o wyznaczenie promotora lub promotorów, albo promotora i promotora pomocniczego, przedstawia Dyrektorowi Instytutu:
 - a. oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu stwierdzającego posiadanie tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub innego równoważnego,
 - b. kandydat obcokrajowiec do stopnia doktora musi legitymować się odpowiednim, uznawanym w Polsce dyplomem magisterskim lub równorzędnym,
 - c. nazwisko, tytuł lub stopień naukowy proponowanego promotora (ów),
 - d. swój życiorys zawierający przebieg dotychczasowego kształcenia i zatrudnienia,
 - e. dokumenty dotyczące dotychczasowych osiągnięć naukowych,
 - f. pisemną zgodę proponowanego promotora(ów), wraz z oświadczeniem o spełnianiu wymogów ustawowych do pełnienia funkcji promotora,
 - g. w ramach otwartego seminarium w Instytucie, przedstawia zagadnienia badawcze dotyczące rozprawy doktorskiej i dotychczasowe osiągnięcia naukowe związane z dyscypliną inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka. W seminarium musi uczestniczyć proponowany promotor (promotorzy).
2. Wyznaczenie promotora(ów) stanowi odrębny punkt porządku obrad posiedzenia Rady Naukowej.
3. Wyznaczenie promotora(ów) następuje w głosowaniu tajnym bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.
4. Uprawnionymi są członkowie Rady Naukowej posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień doktora habilitowanego.
5. W razie odmowy wyznaczenia promotora przez Radę Naukową, Przewodniczący Rady Naukowej zawiadamia o tym pisemnie kandydata w terminie 2 tygodni od posiedzenia Rady Naukowej, na której zapadła decyzja odmowna.
6. Osoba zaproponowana na promotora rozprawy doktorskiej, niebędąca członkiem Rady Naukowej, musi uczestniczyć w posiedzeniu Rady Naukowej, na którym następuje powołanie promotora rozprawy doktorskiej, bez prawa głosu.

§ 4 Wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora

1. Kandydat, wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, przedstawia Przewodniczącemu Rady Naukowej:
 - a. rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią opiekuna naukowego,
 - b. dokumenty wymagane Art.186.1 pkt. 2 i 3 Ustawy,
 - c. deklarację poniesienia kosztów postępowania (nie dotyczy pracowników naukowych IPIŚ PAN).
2. Dyrektor Instytutu, po zapoznaniu się ze złożonymi dokumentami, opiniuje wniosek o rozpoczęcie przez

Radę Naukową postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

3. Wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora stanowi odrębny punkt porządku obrad posiedzenia Rady Naukowej.
4. Rada Naukowa podejmuje uchwały w sprawach:
 - a. wszczęcia albo odmowy wszczęcia postępowania,
 - b. powołania promotora lub promotorów, albo promotora i promotora pomocniczego,
 - c. powołania Komisji Doktorskiej, zwanej dalej Komisją,
 - d. wyznaczenia trzech recenzentów rozprawy doktorskiej,
 - e. warunków korzystania z infrastruktury badawczej i informatycznej podmiotu doktoryzującego przez osoby przygotowujące rozprawę doktorską.
5. Rada Naukowa podejmuje decyzje bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym przy obecności co najmniej połowy uprawnionych członków.
6. Uprawnionymi są członkowie Rady Naukowej posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień doktora habilitowanego.
7. Kandydatów na Członków Komisji Doktorskiej jak i recenzentów proponuje Rada Naukowa.
8. W razie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora przez Radę Naukową, Przewodniczący Rady Naukowej zawiadamia o tym pisemnie kandydata w terminie 2 tygodni od posiedzenia Rady Naukowej, na której zapadła decyzja odmowna.

§ 5 Promotor i recenzenci rozprawy doktorskiej

1. Promotorem oraz recenzentem rozprawy może być osoba posiadająca tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a promotorem pomocniczym – osoba posiadająca stopień doktora.
2. Promotorem nie może zostać osoba, która w okresie ostatnich 5 lat:
 - a. była promotorem 4 doktorantów, którzy zostali skreśleni z listy doktorantów z powodu negatywnego wyniku oceny śródkresowej w ramach szkoły doktorskiej, lub
 - b. sprawowała opiekę nad przygotowaniem rozprawy przez co najmniej 2 osoby ubiegające się o stopień doktora, które nie uzyskały pozytywnych recenzji.
3. Promotor sprawuje opiekę naukową nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej oraz czuwa nad naukowym poziomem rozprawy.
4. W razie śmierci promotora lub niemożności prowadzenia przez niego tej funkcji, Rada Naukowa podejmuje uchwałę o powołaniu nowego promotora.
5. Promotor lub promotorzy sporządzają opinię o rozprawie doktorskiej przygotowanej w trybie eksternistycznym w terminie 2 miesięcy od daty przekazania jej do zaopiniowania.
6. W przypadkach uzasadnionych względami merytorycznymi promotor może złożyć rezygnację z pełnienia tej funkcji. W tym przypadku Rada Naukowa, po rozpatrzeniu sprawy, podejmuje uchwałę o ewentualnym powołaniu innego promotora.
7. Recenzenci nie mogą być pracownikami IPIŚ PAN, jak również nie mogą być pracownikami uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego albo instytutu międzynarodowego, albo instytutu Sieci Łukasiewicz, których pracownikiem jest kandydat ubiegający się o stopień doktora.
8. Recenzja rozprawy doktorskiej zawiera szczegółowo uzasadnioną ocenę, czy rozprawa ta spełnia wymagania Ustawy. Recenzja może zawierać również wnioski dotyczące ewentualnego uzupełnienia lub poprawienia rozprawy, które muszą być dokonane w ciągu maksymalnie trzech miesięcy od daty otrzymania recenzji przez kandydata. Rozprawa uzupełniona lub poprawiona wymaga dodatkowych recenzji tych samych recenzentów
9. W przypadku, gdy rozprawę doktorską stanowi część pracy zbiorowej, recenzja powinna zawierać

oceny indywidualnego wkładu kandydata w jej powstanie.

§ 6 Weryfikacja efektów uczenia się na poziomie 8 PRK dla kandydatów ubiegających się o nadanie stopnia doktora

1. Formy weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK dotyczą kandydatów ubiegających się o nadanie stopnia doktora w ramach kształcenia doktorantów w szkole doktorskiej oraz kandydatów wykonujących doktorat w trybie eksternistycznym.
2. Kandydat powinien wykazywać ogólną wiedzę w dyscyplinie inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.
3. Formą weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK w trybie eksternistycznym jest egzamin przeprowadzony przez Komisję Doktorską, dotyczący ogólnej wiedzy w dyscyplinie inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, zaawansowanej wiedzy w zakresie prowadzonych badań naukowych, a także metodologii prowadzenia badań naukowych, prawnych i etycznych aspektów działalności naukowej, transferu technologii oraz komercjalizacji wyników badań, etc.
4. Rada Naukowa stwierdza, że kandydat posiada:
 - a. wiedzę dotyczącą przygotowywania publikacji, weryfikacji i interpretacji informacji uzyskiwanych z różnych źródeł i prezentowania wyników badań, etc., udokumentowaną publikacjami naukowymi, udziałami w konferencjach naukowych, seminariach naukowych itp.
 - b. dokument (certyfikat, dyplom ukończenia studiów wyższych lub równoważny) potwierdzający znajomość nowożytnego języka obcego co najmniej na poziomie B2. W przypadku braku takiego dokumentu kandydat kierowany jest na egzamin potwierdzający znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie biegłości językowej B2 do instytucji mającej w tym względzie stosowne uprawnienia.
5. W razie negatywnej weryfikacji efektów kształcenia, Przewodniczący Rady Naukowej zawiadamia o tym pisemnie kandydata w terminie dwóch miesięcy od dnia wzięcia kompletnego wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

§ 7 Rozprawa doktorska

1. Rozprawa doktorska powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.
2. Rozprawa doktorska może mieć formę monografii naukowej, zbioru opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, jeżeli wykazuje ona indywidualny wkład kandydata odpowiadający warunkowi określonemu w pkt. 1.
3. Rozprawę doktorską może stanowić praca projektowa, konstrukcyjna, technologiczna, wdrożeniowa, jeżeli odpowiada warunkowi określonemu w pkt. 1.
4. Rozprawę doktorską może także stanowić samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej, jeżeli wykazuje ona indywidualny wkład kandydata odpowiadający warunkowi określonemu w pkt. 1. W tym przypadku należy przedłożyć oświadczenia wszystkich jej współautorów określających indywidualny wkład każdego z nich w jej powstanie.
5. Rozprawa doktorska powinna być napisana w języku polskim lub w jednym z języków obcych (angielski, niemiecki, rosyjski). Przedkładając rozprawę doktorską, kandydat jest zobowiązany dołączyć do niej streszczenie w języku angielskim. W przypadku rozprawy napisanej w języku obcym, doktorant zobowiązany jest dodatkowo przedstawić jej obszernie streszczenie w języku polskim, zawierające omówienie tez rozprawy i wniosków.
6. W przypadku niedopuszczenia do obrony rozprawy doktorskiej albo wydania decyzji o odmowie nadania stopnia doktora, ta sama rozprawa nie może być podstawą do ponownego ubiegania się o nadanie stopnia doktora.

7. Jeżeli rozprawa doktorska jest pracą pisemną, Instytut sprawdza ją przed obroną z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, o którym mowa w Ustawie, przy czym to promotor wprowadza sprawdzaną pracę do Systemu Antyplagiatowego i uzyskany raport przekazuje Dyrektorowi Instytutu.
8. Instytut, nie później niż 30 dni przed wyznaczonym dniem obrony rozprawy doktorskiej, udostępnia w BIP na stronie podmiotowej Instytutu rozprawę doktorską wraz z jej streszczeniem oraz recenzje. W przypadku rozprawy doktorskiej, której przedmiot jest objęty tajemnicą prawnie chronioną, udostępnia się tylko recenzje z wyłączeniem treści objętych tą tajemnicą.
9. Instytut 10 dni przed wyznaczonym terminem obrony rozprawy doktorskiej podaje w BIP informację o terminie, miejscu i sposobie jej prowadzenia.
10. Rozprawę doktorską wraz z jej streszczeniem oraz recenzje, niezwłocznie po ich udostępnieniu w BIP zamieszcza się w systemie POL-on.

§ 8 Zadania Komisji Doktorskiej

1. Rada Naukowa powołuje Komisję Doktorską spośród członków Rady posiadających tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. W skład Komisji wchodzi ponadto promotor lub promotorzy, ale zgodnie z Art.27 KPA bez prawa głosu.
2. Rada Naukowa powołuje co najmniej pięć osób do składu Komisji. Przewodniczącemu Komisji wybiera Rada Naukowa w oddzielnym głosowaniu spośród członków Komisji.
3. Recenzje należy przedstawić Przewodniczącemu Komisji nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania wniosku o sporządzenie recenzji.
4. W uzasadnionych przypadkach Komisja może przedłużyć termin przedstawienia recenzji o dalszy miesiąc.
5. Jeżeli recenzja nie wpłynęła w ciągu trzech miesięcy, Komisja może wystąpić do Rady Naukowej o powołanie nowego recenzenta. Rada Naukowa podejmuje decyzję w sprawie odwołania recenzenta spóźniającego się z wydaniem opinii i o powołaniu nowego recenzenta.
6. Komisja przeprowadza egzamin w celu weryfikacji efektów uczenia się kandydata dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK.
7. Komisja, po zapoznaniu się z recenzjami, podejmuje uchwałę o dopuszczeniu rozprawy doktorskiej do publicznej obrony.
8. W przypadku niedopuszczenia rozprawy do publicznej obrony, Komisja przedstawia propozycję uchwały Radzie Naukowej, która podejmuje uchwałę w tej sprawie.
9. W przypadku, gdy Dyrektor Instytutu, na wniosek promotora uzna, że rozprawa doktorska zawiera treści objęte tajemnicą prawnie chronioną, czynności przewodu doktorskiego przeprowadza się z zachowaniem tych przepisów.

§ 9 Nadanie stopnia doktora

1. Do obrony rozprawy doktorskiej może być dopuszczona osoba, która uzyskała pozytywne recenzje od co najmniej 2 recenzentów oraz spełniła pozostałe wymagania, określone w Ustawie i niniejszych Zasadach.
2. Obrona rozprawy doktorskiej odbywa się na otwartym posiedzeniu Rady Naukowej z udziałem promotora(ów) i przynajmniej dwóch recenzentów. Obrona ma charakter publiczny, z wyłączeniem obrony rozprawy doktorskiej, o której mowa w art. 188 ust. 2 (w przypadku rozprawy doktorskiej, której przedmiot jest objęty tajemnicą prawnie chronioną, udostępnia się tylko recenzje z wyłączeniem treści objętych tą tajemnicą).
3. Podczas obrony doktorant przedstawia główne tezy i wnioski rozprawy doktorskiej, po czym recenzenci

przedstawiają swoje opinie. W przypadku nieobecności recenzenta, Przewodniczący Rady Naukowej, zarządza odczytanie recenzji. Po przedstawieniu recenzji Przewodniczący Rady otwiera dyskusję, w której mogą zabrać głos wszyscy obecni na posiedzeniu.

4. Po zakończeniu obrony rozprawy doktorskiej, Rada Naukowa podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia obrony rozprawy doktorskiej i uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora w głosowaniu tajnym bezwzględną większością głosów przy udziale co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.
5. Uchwała o nadaniu stopnia naukowego doktora staje się prawomocna z chwilą jej podjęcia przez Radę Naukową.
6. Rada Naukowa może wyróżnić rozprawę naukową jeżeli spełni ona wszystkie następujące warunki:
 - a. w sposób istotny przekracza ona średni poziom prac doktorskich w zakresie rozwiązywanego problemu i wykorzystanych metod badawczych,
 - b. wniosek o wyróżnienie został jednomyślnie poparty i pisemnie umotywowany przez wszystkich recenzentów,
 - c. doktorant posiada publikacje lub prace przyjęte do druku w wydawnictwach o zasięgu co najmniej ogólnokrajowym w dyscyplinie inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka albo potwierdzone w praktyce wdrożenie związane z przedmiotem rozprawy doktorskiej,
 - d. za wnioskiem o wyróżnienie musi opowiedzieć się co najmniej 2/3 liczby osób uprawnionych uczestniczących w głosowaniu.
7. Osoba, której nadano stopień naukowy doktora otrzymuje dyplom według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszych Zasad.
8. Osobie, której nadano stopień doktora wydaje się oryginał dyplomu i jeden odpis dyplomu w języku polskim, a na jej pisemny wniosek – także jeden odpis dyplomu w tłumaczeniu na język angielski.

§ 10 Promocja doktorska

1. Promocja doktorska ma charakter uroczysty i odbywa się podczas jawnej części posiedzenia Rady Naukowej w ramach odrębnego punktu porządku obrad.
2. Promocja doktorska obejmuje:
 - a. otwarcie uroczystości przez Przewodniczącego Rady Naukowej,
 - b. wystąpienie promotora, lub, jeśli promowanych jest kilku doktorów, kolejnych promotorów, zawierające przedstawienie promowanego doktora wraz ze zwięzłym scharakteryzowaniem jego dorobku naukowego zawartego w rozprawie doktorskiej oraz wygłoszenie formuły promocyjnej i wręczenie dyplomu doktorskiego,
 - c. wystąpienie Dyrektora Instytutu,
 - d. zamknięcie uroczystości przez Przewodniczącego Rady Naukowej.

§ 11 Przepisy końcowe

1. W postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora, w zakresie nieuregulowanym w Ustawie i niniejszych Zasadach, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego.
2. Przewody doktorskie wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie Ustawy są przeprowadzane na zasadach dotychczasowych, z tym że jeżeli nadanie stopnia doktora następuje po dniu 30 kwietnia 2019 r., stopień lub tytuł nadaje się w dziedzinach i dyscyplinach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 Ustawy.
3. W przypadku wydania postanowienia o odmowie dopuszczenia do obrony rozprawy doktorskiej, kandydatowi do stopnia doktora przysługuje zażalenie do Rady Doskonałości Naukowej (RDN), które należy złożyć za pośrednictwem Rady Naukowej w terminie 7 dni od daty wydania postanowienia.
4. Od decyzji o odmowie nadania stopnia doktora przysługuje odwołanie do RDN w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Rada Naukowa przekazuje odwołanie RDN wraz ze swoją opinią i aktami sprawy

w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia odwołania.

5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o stopień doktora przypisała sobie autorstwo istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego, Instytut stwierdza nieważność decyzji o nadaniu stopnia.

Wykaz załączników:

1. Wzór dyplomu